

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 6.10.2004
KOM(2004) 635 lõplik

2004/0232 (CNS)

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS

**Euroopa Ühenduse nimel ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistrite
protokolli sõlmimise kohta**

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1. SAASTEAINETE HEITE- JA ÜLEKANDEREGISTRITE PROTOKOLL

Saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokoll sõlmiti konventsiooniosaliste erakorralisel kohtumisel 21. mail 2003. Kohtumine leidis aset viienda ministrite konverentsi „Environment for Europe” raames Kiievis, 21.-23. mail 2003.

Nimetatud protokoll on esimene õiguslikult siduv, üle ELi piiride ulatuv mitmepoolne kokkulepe saasteainete heite- ja ülekanderegistrite kohta. Selle eesmärgiks on „hõlbustada üldsuse juurdepääsu infole, luues selleks kooskõlas käesoleva protokolliga sätetega ühtsed, integreeritud, üleriiklikud saasteainete heite- ja ülekanderegistrid /.../”. Kuigi protokoll käsitleb saastamisealast teavet ja mitte otseselt saastamist, eeldatakse sellelt märkimisväärset mõju saastetasemete alanemisele.

Ühtsete saasteainete nimistute või registrite loomine struktureeritud, elektroonilises ja avalikkusele kättesaadavas andmebaasis, mis on kogutud standardaruandluse abil, on keskkonnateabe kättesaadavuse, üldsuse keskkonnaküsimuste otsustamisse kaasamise ning keskkonnaasjades kohtumenetluste algatamise konventsiooni (Århusi konventsioon) osaliste üks kohustusi (vt artikli 5 lõige 9). Protokolliga töötas välja konventsiooni egiidi all moodustatud töörühm, mis pidas kaheksa istungit ajavahemikul 2001. aasta veebruarist kuni 2003. aasta jaanuarini. Allakirjutajate kohtumisel moodustatud rakkerühm pidas kaks koosolekut, kus muuhulgas koguti ja käsitleti siseriiklikke kogemusi saasteainete heite- ja ülekanderegistritest ning soovitusi edasiseks tööks nimetatud registritega konventsiooni alusel, mis viis töörühma moodustamiseni.

Protokolliga nõutakse osalistelt saasteainete heite- ja ülekanderegistri moodustamist, mis:

- on avalikult ja tasuta kättesaadav internetis
- võimaldab otsinguid erinevate parameetrite järgi (objekt, saasteaine, asukoht, keskkonnamelement jne.)
- on kasutajasõbraliku ülesehitusega ning sisaldab linke teistele asjakohastele registritele,
- esitab standardseid õigeaegseid andmeid struktureeritud elektroonilises andmebaasis;
- hõlmab vähemalt 86 protokolliga kaetud saasteaine heiteid ja ülekandeid, näiteks kasvuhoonegaasid, happvihmu põhjustavad saasteained, osoonikihti kahandavad ained, raskemetallid ja teatavad kantserogeenid, näiteks dioksiinid;
- katab teatavat tüüpi peamiste punktreaallikate heiteid ja ülekandeid (nt soojuselektrijaamad, kaevandused ja metallurgiatööstused, keemiatehased, jäätm- ja reoveetöötlusjaamad, paberi- ja puidutööstused);
- sisaldab kättesaadavaid andmeid hajureostusallikate heidete kohta (nt transport ja põllumajandus);
- on piiratud konfidentsiaalsusastmega;

- võimaldab avalikkusel osaleda andmebaasi arendamises ja ümberkujundamises.

Saasteainete heite- ja ülekanderegister peaks põhinema aruandlussüsteemil, mis on:

- kohustuslik,
- iga-aastane,
- erinevaid elemente hõlmav (õhk, vesi, pinnas)
- võimaldab eristamist objektide kaupa
- võimaldab heiteid eristada saasteainete kaupa
- võimaldab ülekandeid eristada saasteainete või jäätmete kaupa.

Kõik riigid võivad protokollile alla kirjutada ja selle ratifitseerida, sealhulgas riigid, mis pole ratifitseerinud konventsiooni, ning riigid, mis pole Euroopa Majanduskomisjoni liikmed. Seetõttu on tegemist globaalprotokolliga.

Protokolli artiklis 20 sätestatakse protokolli lisadesse muudatuste tegemise erikord. Lisades loetletakse tegevused, mida protokoll hõlmab, sealhulgas künnised (I lisa), saasteained, millest aru anda tuleb (II lisa), ja aruandevorm (II lisa).

Protokolli või lisade mis tahes muudatuste üle otsustatakse protokolliosaliste kohtumisel. Protokolli muudatustele kohaldatakse reeglipärast ratifitseerimiskorda.

Lisade muutmise puhul nähakse protokolli artikli 20 lõigetes 8 ja 9 ette, et *“protokolliosaline, kes ei kiida heaks protokolli lisa muudatust, teatab sellest protokollis hoiulevõtjale kirjalikult kaheteistkümne kuu jooksul alates hoiulevõtja teate kuupäevast. Hoiulevõtja teavitab viivitamatult kõiki osalisi sellise teate saamisest. Protokolliosaline võib igal ajal mittenõustumisteatise tagasi võtta, mispeale lisa muudatused tema suhtes jõustuvad. Kaheteistkümne kuu möödumisel hoiulevõtja teate kuupäevast /.../ jõustub lisa muudatus nende osaliste suhtes, kes ei ole esitanud hoiulevõtjale teadet /.../, tingimusel, et selleks ajaks ei ole asjakohast teatist esitanud üle ühe kolmandiku osalistest, kes olid osalised muudatuse vastuvõtmise ajal.”*

Tegemist on nii-öelda kiirema (fast-track) lähenemisega, mille tulemusena võib lisa muudatus automaatselt jõustuda iga osalise suhtes, kes muudatusega mittenõustumise korral mis tahes põhjusel ei suuda asjakohaselt reageerida.

Seetõttu tundub vajalik ühenduse otsustamisprotsessis ette näha asjakohased meetmed sujuva ja õigeaegse reageerimise tagamiseks. Seetõttu sisaldab ettepanek sätet, millega komisjonile antakse üldised volitused osaleda ühenduse nimel lisade muutmiste läbirääkimistel, samuti juhaks, kui ühendusel tuleb teavitada mittenõustumisest.

2. ÜHENDUSE ÕIGUSAKTID

17. juulil 2000. aastal võttis komisjon vastu otsuse Euroopa saasteainete heitkoguste registri (EPER) rakendamise kohta saastuse kompleksset vältimist ja kontrolli käsitleva nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (IPPC)¹ artikli 15 kohaselt. Register hakkas tööle 2004. aasta veebruaris ning rakendab juba mitmeid protokollide võtmelemente, näiteks ühtlustatud aruandlusreegleid, avalikku juurdepääsu elektrooniliste vahendite kaudu, allikate (tööstusrajatised) ja saasteainete laia kaetust. Protokollide kohustused ületavad Euroopa saasteainete heitkoguste registri reguleerimisala peamiselt hõlmatud objektide, aruandlusega hõlmatud ainete, objektidevaheliste jäätmeülekannete ja aruandluse perioodilisuse suhtes.

Selleks, et kindlustada protokollide igakülgne järgimine, on komisjon esitanud Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri (E-PRTR) elluviimist käsitleva määruse ettepaneku (COM (2004) xxx lõplik). Nimetatud ühenduse õigusakt peaks ühtlasi tagama Århusi konventsiooni artikli 5 lõike 9 täieliku järgimise.

Tuleb rõhutada, et ühendus on allkirjastanud Århusi konventsiooni ning võttis hiljuti vastu ettepaneku selle heakskiitmiseks (KOM (2003)625 lõplik, 24.10.2003). Rida teisi õigusakte on juba vastu võetud või vähemalt tehtud ettepanek nende vastuvõtmiseks, et tagada konventsiooni sätete järgimine ühenduses².

3. ÜHENDUSE PÄDEVUS

Ühendus, kõik selle ajahetke liikmesriigid ning kandidaatriigid (v.a Malta ja Slovakkia), allkirjastasid protokollide 2003. aasta mais.

Vastavalt asutamislepingule, eriti selle artikli 175 lõikele 1, on Euroopa Ühendus pädev sõlmima rahvusvahelisi lepinguid ja rakendama nendest tulenevaid kohustusi, mis aitavad kaasa Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 174 lõikes 1 loetletud eesmärkide saavutamisele.

Nimetatud artikliga kehtestatakse asutamislepingus ühenduse keskkonnapoliitika eesmärgid järgmiselt: keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine, inimese tervise kaitse, loodusressursside kaalutletud ja mõistlik kasutamine, meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, et tegeleda piirkondlike või ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega.

Avalikkuse juurdepääsu parandamine teabele saasteainete heite- ja ülekanderegistri (PRTR) abil on esmavajalik vahend, et kindlustada avalikkuse teadlikkus keskkonnaküsimustest ning aidata kaasa keskkonnavalaste õigusaktide paremale rakendamisele. Samuti on saasteainete heitkoguste ja ülekannete register võimas teabetööriist poliitikategijate jaoks. Seega aitab register tugevdada eespool mainitud eesmärke silmas pidades kehtestatud keskkonnapoliitika tõhusust.

¹ EÜT L 192, 28.7.2000, lk 36.

² Direktiiv 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta, ELT L 41, 14.2.2003, lk 26; Direktiiv 2003/35/EÜ, milles sätestatakse üldsuse kaasamine, ELT L 156, 25.6.2003, lk 17; Ettepanek direktiivi kohta, mis käsitleb õiguskaitse kättesaadavust keskkonnaküsimustes, KOM(2003) 624 lõplik; Ettepanek määruse kohta, mis käsitleb Århusi konventsiooni sätete kohaldamist EÜ institutsioonide ja asutuste suhtes, KOM(2003) 622 lõplik.

Olles alla kirjutanud nii Århusi konventsiooni kui ka ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistri protokollile, on Euroopa Ühendus kohustunud juurutama vajalikke meetmeid nende kahe mitmepoolse keskkonnakokkuleppe täitmiseks. Komisjon on selleks esitanud asjakohased õiguslikud ettepanekud. Lisaks sellele on ühenduse pädevus selles valdkonnas juba rakendamist leidnud kogu ühendust hõlmava Euroopa saasteainete heitkoguste registri loomisega.

4. LÕPPJÄRELDUS

Eelpoolöeldu tõttu peaks ühendus sõlmima ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokolle. Komisjon kutsub nõukogu üles protokolle heaks kiitma, võttes vastu liidetud otsuseettepaneku.

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Ühenduse nimel ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokollide sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1 koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese lõigu esimese lausega, artikli 300 lõike 3 esimese lõiguga ning artikli 300 lõikega 4,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut³,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁴,

ning arvestades järgmist:

- (1) ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokollide (edaspidi „protokollid”) eesmärgiks on parandada avalikkuse juurdepääsu teabele keskkonnateabe kättesaadavuse, üldsuse keskkonnaküsimuste otsustamise kaasamise ning keskkonnaasjades kohtumenetluste algatamise konventsiooni (Århusi konventsioon).
- (2) Euroopa Ühendus allkirjastas Århusi konventsiooni 25. juunil 1998. aastal ning kiitis selle heaks nõukogu otsusega [xxx/xxx/EÜ⁵].
- (3) Euroopa Ühendus allkirjastas protokollide 21. mail 2003.
- (4) Protokollid on avatud ratifitseerimiseks, vastuvõtmiseks või heakskiitmiseks allkirjutanud riikidele ja piirkondlikele majandusintegratsiooni organisatsioonidele.
- (5) Vastavalt protokollide tingimustele peab piirkondlik majandusintegratsiooni organisatsioon ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, heakskiitmise- või ühinemisdokumendis ära märkima oma pädevusulatuse protokollidega reguleeritud küsimustes.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrusega (EÜ) nr [xxxx/20xx], mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist⁶, on käesoleva protokollide sätteid saanud ühenduse õiguse osaks.
- (7) Seetõttu on asjakohane protokollide ühenduse nimel heaks kiita.

³ EÜT C [...], [...], lk [...].

⁴ EÜT C [...], [...], lk [...].

⁵ EÜT C [...], [...], lk [...].

⁶ EÜT C [...], [...], lk [...].

- (8) Protokolli artiklis 20 nähakse ette lisadesse muudatuste tegemise lihtsustatud ja kiirendatud kord,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse ühenduse nimel heaks ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokoll.

Protokolli tekst on esitatud käesoleva otsuse A lisas.

Artikkel 2

Käesolevaga volitatakse nõukogu eesistujat nimetama isik või isikud, kes on volitatud vastavalt protokolli artiklile 25 heakskiitmisdokumendi hoiule andma Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

Artikkel 3

Käesolevaga volitatakse nõukogu eesistujat nimetama isik või isikud, kes on volitatud Euroopa Ühenduse nimel vastavalt protokolli artikli 24 lõikele 4 hoiule andma käesoleva otsuse B lisas sätestatud pädevusdeklaratsiooni.

Artikkel 4

Käesolevaga volitatakse komisjoni ühenduse nimel ja koostöös nõukogu nimetatud erikomiteega osalema läbirääkimistes protokolli lisade muudatuste vastuvõtmiseks vastavalt protokolli artiklile 20.

Juhul kui üheteistkümne kuu jooksul pärast protokolli lisade muudatuse vastuvõtmist pole vastu võetud muudatuste ühenduses rakendamiseks vajalikke õigusmeetmeid, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr [xxxx/20xx] artiklis 18, teatab komisjon hoiulevõtjale vastavalt protokolli artikli 20 lõikele 8, et ei nõustu sellise muudatusega. Kohe pärast muudatuse rakendamist võtab komisjon mittedõustumisteatise tagasi.

Artikkel 5

Käesolev otsus kuulub avaldamisele *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, [...]

*Nõukogu nimel
Eesistuja*

A LISA

SAASTEAINETE HEITE- JA ÜLEKANDEREGISTRITE PROTOKOLL

Käesoleva protokollis osalised,

meenutades 1998. aasta keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon) artikli 5 lõiget 9 ja artikli 10 lõiget 2;

tõdedes, et saasteainete heite- ja ülekanderegistrid loovad olulise mehhanismi ühisvastutuse suurendamiseks, saaste vähendamiseks ja säästva arengu soodustamiseks, nagu on märgitud Århusi konventsiooni osaliste esimesel kohtumisel vastuvõetud Lucca deklaratsioonis;

võttes arvesse Rio de Janeiro 1992. aasta keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 10. põhimõtet;

võttes samuti arvesse neid põhimõtteid ja kohustusi, mille suhtes lepiti kokku ÜRO 1992. aasta keskkonna- ja arengukonverentsil, eriti *Agenda 21* 19. peatüki sätteid;

võttes teadmiseks Agenda 21 edasise rakendamise kava, mis võeti vastu ÜRO Peaassamblee 19. eristungil 1997. aastal, kus muu hulgas kutsuti üles suurendama nii siseriiklikku suutlikkust kui ka suutlikkust koguda, töödelda ja levitada infot ning hõlbustama üldsuse juurdepääsu ülemaailmseid keskkonnaprobleeme käsitlevale infole, rakendades selleks asjakohaseid meetmeid;

võttes arvesse 2002. aasta säästva arengu tippkohtumisel vastuvõetud rakenduskava, milles kutsutakse üles koguma ühtset integreeritud infot kemikaalide kohta, näiteks saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite kaudu;

võttes arvesse valitsustevahelise kemikaaliohutuse foorumi tööd, eriti 2000. aasta Bahia deklaratsiooni kemikaaliohutuse kohta, pärast 2000. aastat rakendatavaid prioriteetseid tegevusi ning tegevuskava saasteainete heite- ja ülekanderegistri/heitkoguste inventuuriks;

võttes samuti arvesse organisatsioonidevahelise kemikaalide ohutu käitlemise programmi raames tehtut;

võttes lisaks eelnevale arvesse veel Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni tööd, eriti selle nõukogu soovitus saasteainete heite- ja ülekanderegistrite rakendamise kohta, milles nõukogu kutsub liikmesriike looma saasteainete heite ja ülekande siseriiklikke registreid ning tegema need üldsusele kättesaadavaks;

soovides luua mehhanismi, mis toetaks praeguse ja tulevaste põlvkondade iga liikme võimalust elada keskkonnas, mis nende tervise ja heaolu jaoks on piisav, tagades selleks üldsusele kättesaadavate keskkonnainfosüsteemide väljaarendamise;

soovides samuti kindlustada, et selliste süsteemide väljaarendamisel võetakse arvesse selliseid säästvat arengut toetavaid põhimõtteid nagu ettevaatuse põhimõte, mis on sõnastatud Rio de Janeiro 1992. aasta keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 15. põhimõttes;

tõdedes seost piisavate keskkonnainfosüsteemide ja Århusi konventsioonis sisalduvate õiguste teostamise vahel;

märkides vajadust teha koostööd teiste rahvusvaheliste algatuste raames, mis puudutavad saasteaineid ja jäätmeid, sealhulgas 2001. a püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni ja 1989. aasta ohtlike jäätmete üle piiri viimise ja kõrvaldamise kontrolli käsitleva Baseli konventsiooni raames;

tõdedes, et saastamise ja tööstusettevõtete ning teiste allikate tegevuse tagajärjel tekkivate jäätmekoguste vähendamiseks rakendatava integreeritud lähenemise eesmärk on saavutada keskkonna kui terviku kõrgetasemeline kaitse ning säästev ja keskkonnasõbralik areng ning kaitsta praeguse ja tulevaste põlvkondade tervist;

olles veendunud saasteainete heite- ja ülekanderegistrite kui majanduslikult tasuvate vahendite väärtuses, selles, et need ergutavad parandama keskkonnaalast tegevust, tagavad üldsuse juurdepääsu infole saasteaineheidete ja ülekande kohta asukondade kaudu ja asukondadesse ning on kasutatavad riikide poolt, et jälgida suundumusi, näidata saavutatud edu saastamise vähendamisel, jälgida konkreetsetest rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevate kohustuste täitmist, seada prioriteete ning hinnata keskkonnapoliitika ja -programmide rakendamisel saavutatud edu;

uskudes, et saasteainete heite- ja ülekanderegistrid võivad saasteainete parema käitlemise tulemusena tuua tööstuse jaoks käegakatsutavat kasu;

märkides, et saasteainete heite- ja ülekanderegistrite andmete kasutamine koos tervise-, keskkonna-, demograafilise, majandusliku jm tüüpi asjakohase infoa aitab paremini mõista võimalikke probleeme, määrata kindlaks valupunkte, võtta ennetavaid ja leevendavaid meetmeid ning seada keskkonnajuhtimisealaseid prioriteete;

tõdedes saasteainete heite- ja ülekanderegistritele esitatud info töötlemise käigus identifitseeritud või identifitseeritavate füüsiliste isikute privaatsuse kaitse tähtsust kooskõlas rakendatavate rahvusvaheliste andmekaitsestandarditega;

tõdedes ka rahvusvaheliselt kokkusobivate saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite süsteemide väljatöötamise tähtsust andmete võrraldavuse parandamise seisukohalt;

märkides, et paljud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni liikmesriigid, Euroopa Ühendus ja Põhja-Ameerika vabakaubanduse kokkuleppe osalised koguvad saasteainete heite- ja ülekanderegistrite jaoks andmeid erinevatest allikatest ning teevad need andmed üldsusele kättesaadavaks ning tõdedes mõnede riikide pikaajalisi ja väärtuslikke kogemusi eelkõige selles valdkonnas;

võttes arvesse, et olemasolevaid saasteregistreid koostades on rakendatud erinevaid põhimõtteid ning seda, et on vaja vältida dubleerimist, ja tõdedes seetõttu, et teatud paindlikkus on vajalik;

kutsudes tungivalt üles järk-järgult välja töötama saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registreid;

kutsudes tungivalt üles ka looma ühenduslülisid saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite ning muid üldsusele huvipakkuvaid heitmeid käsitlevate infosüsteemide vahel;

on kokku leppinud järgmises:

Artikkel 1

EESMÄRK

Käesoleva protokollis eesmärk on hõlbustada üldsuse juurdepääsu infole, luues selleks kooskõlas käesoleva protokollis sätetega ühtsed, integreeritud, üleriiklikud saasteainete heite- ja ülekanderegistrid, mis võimaldaks üldsusel osaleda nii keskkonnaalaste otsuste tegemisel kui ka aitaks kaasa keskkonna saastamise vältimisele ja vähendamisele.

Artikkel 2

MÕISTED

Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. *protokolliosaline* – riik või piirkonna majanduskoostöö organisatsioon, kellele viidatakse artiklis 24 ning kes on nõustunud siduma end käesoleva protokolliga ja kelle suhtes käesolev protokoll on jõus;
2. *konventsioon* – keskkonnainfo kättesaadavuse ja üldsuse keskkonnaasjade otsustamises osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon, mis võeti vastu Taanis Århusis 25. juunil 1998. aastal;
3. *üldsus* – üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või tavale nende isikute ühendused, organisatsioonid või rühmad;
4. *rajatis* – üks või mitu kaitist samal maa-alal või külgnevatel maa-aladel, mida omavad või kaitavad üks ja sama füüsiline või juriidiline isik;
5. *pädev asutus* – siseriiklik asutus või asutused või mis tahes muu pädev organ või organid, mille protokolliosaline on määranud saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite süsteemi juhtimiseks;
6. *saasteaine* – aine või ainerühm, mis oma omaduste tõttu ja keskkonda viimisel võib olla kahjulik keskkonnale või inimeste tervisele;
7. *heide* – saasteainete mis tahes viisil keskkonda viimine inimtegevuse tagajärjel, kas tahtlikult või avariiliselt, plaanipäraselt või planeerimatult, sealhulgas nende mahavoolamine, emiteerimine, heide veekogusse, maasse pumpamine, kõrvaldamine või kaadamine või kanalisatsioonisüsteemide kaudu, ilma heitvett lõplikult puhastamata;
8. *ülekanne väljapoole objekti* – kas kõrvaldamiseks või taaskasutamiseks mõeldud saasteainete või jäätmete või käitlemiseks ettenähtud reovees sisalduvate saasteainete liikumine väljapoole rajatise piire;
9. *hajureostusallikas* – sellised paljud väiksemad või hajutatud allikad, kust võivad toimuda saasteaineheited maismaale, õhku või vette ja mille kombineeritud mõju

nendele keskkonnaelementidele võib olla märkimisväärne ning mille puhul ei ole praktiline koguda aruandeid iga allika kohta eraldi;

10. *siseriiklik ja üleriigiline* – mõisted, mida käesolevast protokollist tulenevate kohustuste puhul tõlgendatakse nende osaliste suhtes, kes on piirkonna majanduskoostöö organisatsioonid, kui kõnealust piirkonda puudutavaid, kui tekstist ei tulene teisiti;
11. *jäätmed* – ained või esemed, mis:
 - (a) kõrvaldatakse või taaskasutatakse;
 - (b) kavatsetakse kõrvaldada või taaskasutada; või
 - (c) tuleb kõrvaldada või taaskasutada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele;
12. *ohtlikud jäätmed* – jäätmed, mis on siseriiklikes õigusaktides määratletud ohtlikena;
13. *muud jäätmed* – jäätmed, mis ei ole ohtlikud jäätmed;
14. *reovesi* – kasutatud vesi, mis sisaldab aineid või esemeid ja mis jääb siseriiklike õigusaktide reguleerimisalasse.

Artikkel 3

ÜLDSÄTTED

1. Iga protokolliosaline võtab käesoleva protokolliga rakendamiseks vajalikke õiguslikke ja muid meetmeid, samuti asjakohaseid meetmeid selle täitmise tagamiseks.
2. Käesoleva protokolliga sääted ei kahjusta protokolliosalise õigust säilitada või kasutusele võtta käesoleva protokolliga nõutavast ulatuslikumaid või üldsusele paremini kättesaadavaid saasteainete heite ja ülekanderegistreid.
3. Iga protokolliosaline võtab vajalikke meetmeid nõudmaks, et rajatis ega ametivõimud ei karista, kiusa taga ega ahista rajatise töötajaid ja üldsuse esindajaid, kes teatavad ametivõimudele käesoleva protokolliga rakendamiseks võetud siseriiklike õigusaktide rajatisepoolsest rikkumisest, kuna nad sellest teatasid.
4. Käesoleva protokolliga rakendamisel juhindub iga protokolliosaline ettevaatuse põhimõttest, mis on sätestatud Rio de Janeiro 1992. aasta keskkonna- ja arengudeklaratsiooni 15. põhimõttes.
5. Et vähendada aruandluse dubleerimist, võib saasteainete heite- ja ülekanderegistrite süsteemi integreerida selliste olemasolevate infoallikatega nagu litsentsidest ja tegevuslubadest aruandmise mehhanismid niivõrd, kuivõrd see on otstarbekas.
6. Protokolliosalised püüavad ühitada saasteainete heite ja ülekande siseriiklikud registrid.

Artikkel 4

SAASTEAINETE HEITE- JA ÜLEKANDEREGISTRITE SÜSTEEMI PÕHIELEMENDID

Vastavalt käesolevale protokollile loob ja peab iga protokolliosaline üldsusele kättesaadavat saasteainete heite ja ülekande siseriiklikku registrit, mis:

- (a) punktreostusallikatest aruandmisel on rajatisepõhine;
- (b) hõlmab aruandmist hajureostusallikatest;
- (c) vastavalt vajadusele on kas saasteaine- või jäätmepõhine;
- (d) hõlmab erinevaid keskkonnaelemente, eristades heiteid õhku, maismaale ja vette;
- (e) sisaldab infot ülekannete kohta;
- (f) põhineb kohustuslikul regulaarsel aruandmisel;
- (g) sisaldab standarditud ja õigeaegseid andmeid, piiratud arvul aruande tarbeks standarditud künnisväärtusi ja kui üldse, siis üksnes piiratud hulgal konfidentsiaalsust käsitlevaid sätteid;
- (h) on selge ning kavandatud kasutajasõbraliku ja avalikult kättesaadavana, sealhulgas elektrooniliselt;
- (i) võimaldab üldsuse osalemist selle väljaarendamisel ja parandamisel, ning
- (j) on struktureeritud arvutipõhine andmebaas või koosneb mitmest üksteisega seotud andmebaasist, mida peab pädev asutus.

Artikkel 5

ÜLESEHITUS JA STRUKTUUR

1. Iga protokolliosaline tagab, et artiklis 4 viidatud registris sisalduvad andmed esitatakse nii kokkuvõtlikult kui ka üksikasjalikult, et heiteid ja ülekandeid oleks võimalik otsida ja kindlaks määrata:
 - (a) rajatise ja selle geograafilise asukoha järgi,
 - (b) tegevuse järgi,
 - (c) omaniku või käitaja ja vajaduse korral äriühingu järgi;
 - (d) vajaduse korral saasteaine või jäätmete põhjal;
 - (e) iga keskkonnaelemendi põhjal, kuhu saasteaine on heidetud; ning

- (f) ülekande sihtpunkti ja vajaduse korral jäätmete kõrvaldamise või taaskasutamise koha järgi, nagu on märgitud artikli 7 lõikes 5.
2. Iga protokolliosaline tagab ka, et andmeid saab otsida ja kindlaks määrata registrisse kantud hajureostusallikate järgi.
 3. Iga protokolliosaline võtab registri ülesehitamisel arvesse selle edasise laienemise võimalust ning tagab, et üldsusele on kättesaadavad vähemalt kümne viimase aruandeaasta aruannete andmed.
 4. Register ehitatakse üles selliselt, et üldsuseloleks võimalikult lihtne sellele juurde pääseda niisuguste elektrooniliste vahendite kaudu nagu Internet. Normaalingimustel võimaldab selline ülesehitus registris sisalduvat infot elektrooniliste vahendite abil pidevalt ja viivitamata kätte saada.
 5. Iga protokolliosaline peaks looma oma registrisse ühendused asjakohaste olemasolevate, üldsusele kättesaadavate, keskkonnakaitsega seotud andmebaasidega.
 6. Iga protokolliosaline loob oma registrisse ühendused teiste käesoleva protokolliosaliste saasteainete heite- ja ülekanderegistritega ning võimaluse korral teiste riikide vastavatesse registritega.

Artikkel 6

REGISTRI ULATUS

1. Iga protokolliosaline tagab, et tema register sisaldab infot:
 - (a) saasteainete heidete kohta, mille puhul nõutakse aruande esitamist vastavalt artikli 7 lõikele 2;
 - (b) ülekannete kohta väljapoole objekti, mille puhul nõutakse aruande esitamist vastavalt artikli 7 lõikele 2; ning
 - (c) hajureostusallikatest pärinevate heidete kohta, mida nõutakse vastavalt artikli 7 lõikele 4.
2. Olles hinnanud saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite väljaarendamisel ja käesoleva protokolliosalise rakendamisel omandatud kogemusi ning võttes arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi protsesse, vaatab protokolliosaliste kohtumine läbi käesoleva protokolliosalise kohased aruandlusnõuded ja arvestab edasiarendamisel järgmisi küsimusi:
 - (a) I lisa loetletud tegevuste läbivaatamine;
 - (b) II lisa loetletud saasteainete läbivaatamine;
 - (c) I ja II lisa nimetatud künnisväärtuste läbivaatamine; ning

- (d) selliste muude asjakohaste aspektide lisamine nagu info objektisest ülekannete ja ladustamise kohta, hajureostusallikaid käsitleva aruandluse nõuete kindlaksmääramine või kriteeriumid saasteainete lisamiseks käesoleva protokollil alusel.

Artikkel 7

ARUANDLUSNÕUDED

1. Iga protokolliosaline kas:
 - (a) nõuab oma jurisdiktsiooni all oleva iga üksiku rajatise omanikult või käitajalt, kes on seotud ühe või mitme I lisa nimetatud tegevusega, ületades I lisa 1. veerus kindlaksmääratud kohaldatavat võimsuse/tootlikkuse künnist ja:
 - (i) viib keskkonda II lisa nimetatud mis tahes saasteainet kogustes, mis ületavad II lisa 1. veerus kindlaksmääratud kohaldatavaid künniseid;
 - (ii) kannab objekti piiridest välja II lisa nimetatud mis tahes saasteainet kogustes, mis ületavad II lisa 2. veerus kindlaksmääratud kohaldatavat künnist, juhul kui protokolliosaline on valinud heidete puhul saasteainepõhise aruandluse variandi vastavalt lõike 5 punktile d; või
 - (iii) kannab objekti piiridest välja ohtlikke jäätmeid rohkem kui 2 tonni aastas, või muid jäätmeid rohkem kui 2000 tonni aastas, juhul kui protokolliosaline on valinud ülekannete puhul jäätmepõhise aruandluse variandi vastavalt lõike 5 punktile d; või
 - (iv) kannab reoveega, mida kavatakse puhastada, objekti piiridest välja II lisa kindlaksmääratud mis tahes saasteainet kogustes, mis ületavad II lisa 1b veerus kindlaksmääratud kohaldatavat künnist,
 - (b) kohustuste võtmist, mis sellise omaniku või käitaja suhtes on kehtestatud vastavalt lõikele 2, või
 - (c) nõuab oma jurisdiktsiooni all oleva iga üksiku rajatise omanikult või käitajalt kohustuste võtmist, mis sellise omaniku või käitaja suhtes on kehtestatud vastavalt lõikele 2, kui ta on seotud ühe või mitme I lisa nimetatud tegevusega I lisa 3. veerus töötajate arvu suhtes kehtestatud künnise piires või seda ületades, ning toodab, töötleb või kasutab II lisa nimetatud mis tahes saasteainet kogustes, mis ületavad II lisa 3. veerus kindlaksmääratud kohaldatavat künnist.
2. Iga protokolliosaline nõuab rajatise omanikult või käitajalt, kellele viidatakse lõikes 1, lõigetes 5 ja 6 nimetatud info edastamist kooskõlas seal esitatud nõuetega nende saasteainete ja jäätmete kohta, mille puhul künniseid ületati.
3. Et saavutada käesoleva protokollil eesmärki, võib protokolliosaline konkreetse saasteaine puhul otsustada, kas kohaldada heitekünnist või tootmis-, töötlemis- või

kasutamiskünnist, tingimusel et see suurendab registrist heidete või ülekannete kohta kättesaadava asjakohase info hulka.

4. Iga protokolliosaline tagab, et tema pädev asutus kogub, või nimetab ühe või mitu ametiasutust või pädevat asutust, kes koguvad tema registri jaoks infot saasteaineheidete kohta hajureostusallikatest, mis on kindlaks määratud lõigetes 7 ja 8.
5. Iga protokolliosaline nõuab nendelt rajatiste omanikelt või käitajatelt, kellel on aruandekohustus vastavalt lõikele 2, rajatise kohta alljärgneva info kogumist ja esitamist oma pädevale asutusele:
 - (a) rajatise nimetus, postiaadress, geograafiline asukoht, rajatise tegevusala või tegevusalad ning omaniku või käitaja nimi ja vajaduse korral äriühingu nimetus;
 - (b) nimetus ja numbriline identifikaator iga konkreetse saasteaine puhul, mille kohta tuleb aru anda vastavalt lõikele 2;
 - (c) iga sellise saasteaine kogus, mille kohta tuleb aru anda vastavalt lõikele 2 ning mis aruandeaasta jooksul on rajatisest keskkonda viidud, märkides eraldi ära nii koguheitete kui heited õhku, vette või maismaale, sealhulgas maasse pumpamise;
 - (d) kas:
 - (i) iga sellise saasteaine kogus, mille kohta tuleb aru anda vastavalt lõikele 2 ja mis aruandeaasta jooksul on objekti piiridest välja kantud, eristades koguseid, mis on üle kantud taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks, ning vastuvõtva rajatise nimi ja aadress; või
 - (ii) jäätmete kogus, mille kohta tuleb aru anda vastavalt lõikele 2 ja mis aruandeaasta jooksul on objekti piiridest välja kantud, eristades iga taaskasutuse või kõrvaldamise puhul, kas tegemist on ohtlike või muude jäätmega ning märgistades jäätmed kas tähega "R" või "D" vastavalt sellele, kas jäätmel on III lisa alusel suunatud taaskasutamiseks või kõrvaldamiseks, ning ohtlike jäätmete piiriülese liikumise korral jäätmete taaskasutaja või kõrvaldaja nimi ja aadress ning tegelik taaskasutamise või kõrvaldamise objekt, kuhu jäätmel on üle kantud;
 - (e) iga sellise saasteaine kogus reovees, mille kohta tuleb aru anda vastavalt lõikele 2 ja mis aruandeaasta jooksul on kantud objekti piiridest väljapoole; ja
 - (f) punktides c–e viidatud info saamiseks vastavalt artikli 9 lõikele 2 kasutatud meetodika, näidates ära, kas info põhineb mõõtmistel, arvutustel või hinnangutel.
6. Lõike 5 punktides c–e viidatud info sisaldab andmeid plaanipärasest ja erakorralisest tegevusest tulenevate heidete ja ülekannete kohta.
7. Iga protokolliosaline esitab oma registris piisava ruumilise jaotusega infot hajureostusallikatest pärinevate saasteaineheidete kohta, mille puhul kõnealune

protokolliosaline otsustab, et andmeid kogub asjakohane asutus ja et neid on võimalik registrisse lisada. Kui protokolliosaline otsustab, et selliseid andmeid ei ole, võtab ta meetmeid, et algatada aruandmine vastavate saasteainete heidete kohta ühest või mitmest hajureostusallikast vastavalt siseriiklikele prioriteetidele.

8. Lõikes 7 viidatud info sisaldab andmeid selle saamiseks kasutatud meetodika kohta.

Artikkel 8

ARUANDETSÜKKEL

1. Iga protokolliosaline tagab, et info, mis peab sisalduma tema registris, on üldsusele kättesaadav, koostatud ja registrisse kantud kalendriaastate kaupa. Aruandeaasta on kalendriaasta, mille kohta infot antakse. Iga protokolliosalise jaoks on esimeseks aruandeaastaks esimene kalendriaasta pärast käesoleva protokolliga jõustumist tema suhtes. Aruandmist vastavalt artiklile 7 nõutakse igal aastal. Siiski võib teiseks aruandeaastaks olla teine kalendriaasta pärast esimest aruandeaastat.
2. Iga protokolliosaline, kes ei ole piirkonna majanduskoostöö organisatsioon, tagab, et info lisatakse tema registrisse viieteistkümne kuu jooksul pärast iga aruandeaasta lõppu. Info esimese aruandeaasta kohta lisatakse tema registrisse kahe aasta jooksul pärast kõnealuse aruandeaasta lõppu.
3. Iga protokolliosaline, kes on piirkonna majanduskoostöö organisatsioon, tagab, et konkreetset aruandeaastat käsitlev info lisatakse tema registrisse kuus kuud pärast seda, kui seda peavad tegema need protokolliosalised, kes ei ole piirkonna majanduskoostöö organisatsioonid.

Artikkel 9

ANDMETE KOGUMINE JA DOKUMENTATSIOONI SÄILITAMINE

1. Iga protokolliosaline nõuab selliste rajatiste omanikelt või käitajatelt, kes on kohustatud aru andma vastavalt artiklile 7, vajalike andmete kogumist, et vastavalt järgmisele lõikele 2 ja asjakohase sagedusega määrata kindlaks rajatisest pärinevad heited ja ülekanded väljaspoole objekti piire, mille kohta tuleb aru anda vastavalt artiklile 7, ning teha pädevatele asutustele kättesaadavaks dokumentatsioon nende andmete kohta, kust saadi info aruandesse viieaastase perioodi kohta alates asjaomase aruandeaasta lõpust. Kõnealuses dokumentatsioonis on kirjeldatud ka andmete kogumisel kasutatud meetodika.
2. Iga protokolliosaline nõuab selliste rajatiste omanikelt või käitajatelt, kes on kohustatud aru andma vastavalt artiklile 7, et nad kasutaksid parimat olemasolevat infot, mis võib sisaldada seireandmeid, heitefaktoreid, massitasakaalu võrrandeid, kaudset seiret või muid arvutusi, insenerhinnanguid ja teisi meetodeid. Vajaduse korral tuleks seda teha kooskõlas rahvusvaheliselt heakskiidetud meetodikatega.

Artikkel 10

KVALITEEDI HINDAMINE

1. Iga protokolliosaline nõuab, et selliste rajatiste omanikud või käitlejad, kes vastavalt artikli 7 lõikele 1 on aruandekohustuslased, tagavad edastatava info kvaliteedi.
2. Iga protokolliosaline tagab, et pädev asutus hindab tema registris sisalduvate andmete kvaliteeti, eelkõige nende terviklikkust, järjepidevust ja usaldatavust, võttes arvesse kõiki protokolliosaliste kohtumisel väljatöötatud suuniseid.

Artikkel 11

INFO KÄTTESAADAVUS ÜLDSUSELE

1. Iga protokolliosaline tagab, et saasteainete heite- ja ülekanderegistris sisalduv info on vastavalt käesoleva protokollisätetele üldsusele kättesaadav, ilma et oleks vaja oma huvi tõendada, tagades eelkõige selle, et register võimaldabelektroniliselt otse ligi pääseda infole avalike sidevõrkude kaudu.
2. Kui registris sisalduv info ei ole üldsusele kergesti kättesaadav otseste elektrooniliste vahendite kaudu, tagab iga protokolliosaline, et tema pädev asutus esitab nõudmisel selle info mis tahes teisel tõhusal viisil nii ruttu kui võimalik, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul alates taotluse esitamisest.
3. Kui lõikest 4 ei tulene teisiti, tagab iga protokolliosaline, et juurdepääs tema registris sisalduvale infole on tasuta.
4. Iga protokolliosaline võib lubada oma pädeval asutusel võtta lõikes 2 viidatud konkreetse info paljundamise ja postitamise eest tasu, kuid see tasu ei tohi ületada mõistlikku suurust.
5. Kui registrites sisalduv info ei ole üldsusele otseste elektrooniliste vahendite kaudu kergesti kättesaadav, hõlbustab iga protokolliosaline elektroonilist juurdepääsu registrile sellistes avalikult juurdepääsetavates kohtades nagu avalikud raamatukogud, kohalike omavalitsuste kontorid või muud asjakohased asutused.

Artikkel 12

KONFIDENTSIAALSUS

1. Iga protokolliosaline võib volitada pädevat asutust hoidma registris peetavat infot konfidentsiaalsena, kui selle avalikustamine võib ebasoodsalt mõjutada:
 - (a) rahvusvahelisi suhteid, riigikaitset või avalikku julgeolekut;
 - (b) õigusemõistmist, isiku õigust õiglasele kohtumõistmisele või ametiasutuse suutlikkust viia läbi kriminaal- või distsiplinaaruurimist;

- (c) äri- või tööstusinfo konfidentsiaalsust, kui seda kaitseb majanduslike huvide kaitse seadus;
- (d) intellektuaalomandi õigusi; või
- (e) füüsilise isiku andmete ja failide konfidentsiaalsust, kui kõnealune isik ei ole nõus üldsusele infot teatavaks tegema ning kui selline konfidentsiaalsus on ette nähtud siseriikliku õigusega.

Eespool märgitud konfidentsiaalsuspõhjendusi tõlgendatakse kitsendavalt, arvestades seda, kas avalikustamine teenib üldsuse huve ja kas info puudutab heiteid keskkonda.

2. Lõike 1 punkti c raames kaalutakse mis tahes heiteid käsitleva keskkonnakaitsealase info avalikustamist vastavalt siseriiklikele õigusaktidele.
3. Kui info konfidentsiaalsus säilitatakse vastavalt lõikele 1, näidatakse registris ära, missugust infot ei avalikustata, esitades võimaluse korral näiteks infot üldiste keemiliste omaduste ja mitteavalikustamise põhjuste kohta.

Artikkel 13

ÜLDSUSE OSALEMINE SAASTEAINETE HEITE JA ÜLEKANDE SISERIIKLIKE REGISTRITE VÄLJATÖÖTAMISES

1. Iga protokolliosaline tagab oma siseriiklike õigusaktidega üldsusele asjakohased võimalused osaleda saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite väljatöötamisel.
2. Lõike 1 kohaldamisel võimaldab iga protokolliosaline üldsusele tasuta juurdepääsu infole kavandatavate meetmete kohta, mis käsitlevad saasteainete heite ja ülekande siseriikliku registri väljatöötamist, samuti annab võimaluse esitada otsustamise käigus asjakohaseid märkusi, infot, analüüse või arvamusi ning asjaomane asutus võtab üldsuse sellist panust kohaselt arvesse.
3. Iga protokolliosaline tagab, et kui otsus registri loomise või selle ulatusliku muutmise kohta on vastu võetud, tehakse üldsusele õigeaegselt teatavaks nii info sellise otsuse kohta kui ka kaalutlused, mille alusel see otsus tehti.

Artikkel 14

ÕIGUSABI KÄTTESAADAVUS

1. Iga protokolliosaline tagab siseriiklike õigusaktidega, et igal isikul, kes leiab, et tema poolt vastavalt artikli 11 lõikele 2 esitatud infotaotlust on kas osaliselt või täielikult eiratud, see on ebaseaduslikult tagasi lükatud, sellele on ebapiisavalt vastatud või pole seda muul viisil käsitletud kooskõlas kõnealuse lõike sätetega, on õigus pöörduda kohtusse või mõne muu seaduse alusel loodud sõltumatu ja erapooletu asutuse poole.

2. Lõikes 1 esitatud nõuete kohaldamine ei piira protokolliosaliste vahel sõlmitud lepetest tulenevaid ja käesoleva artikli valdkonda käsitlevaid vastavaid õigusi ja kohustusi.

Artikkel 15

SUUTLIKKUSE TÕSTMINE

1. Iga protokolliosaline tõstab üldsuse teadlikkust saasteainete heite- ja ülekanderegistri kohta ning tagab, et üldsusele osutatakse abi ja teda juhendatakse registri juurdepääsul ning selles sisalduvast infost arusaamisel ja kasutamisel.
2. Iga protokolliosaline peaks piisavalt tõstma vastutavate ametivõimude ja asutuste suutlikkust, et aidata neil täita käesolevast protokollist tulenevaid kohustusi.

Artikkel 16

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

1. Protokolliosalised teevad koostööd vastavalt vajadusele ja abistavad üksteist:
 - (a) käesoleva protokolliga eesmärgi toetavas rahvusvahelises tegevuses;
 - (d) vastavalt käesolevale protokollile loodavate või loodud siseriiklike süsteemide rakendamisel asjaomaste protokolliosaliste vahel sõlmitud vastastikuse kokkuleppe alusel;
 - (e) käesoleva protokolliga kohase sellise info vahetamisel, mis käsitleb heiteid ja ülekandeid piirialadel;
 - (f) protokolliosaliste vahelist ülekannet käsitleva info vahetamisel käesoleva protokolliga alusel.
2. Protokolliosalised soodustavad vajaduse korral omavahelist koostööd ja koostööd asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, et edendada:
 - (a) üldsuse teadlikkust rahvusvahelisel tasandil;
 - (b) tehnoloogiasiidet ning
 - (c) tehnilise abi osutamist käesoleva protokolliga seotud küsimustes sellistele protokolliosalistele, kes on arengumaad või üleminekumajandusega osalised.

PROTOKOLLIOSALISTE KOHTUMINE

1. Käesolevaga sätestatakse protokolliosaliste kohtumine. Selle esimene istung kutsutakse kokku hiljemalt kaks aastat pärast käesoleva protokollu jõustumist. Seejärel korraldatakse protokolliosaliste kohtumise tavaistungeid järjestikuliselt või paralleelselt konventsiooniosaliste tavakohtumistega, kui käesoleva protokollu osalised pole otsustanud teisiti. Protokolliosaliste kohtumine peab erakorralise istungi, kui seda otsustatakse tavaistungil või mõne protokolliosalise kirjaliku taotluse põhjal, tingimusel et kuue kuu jooksul alates Euroopa Majanduskomisjoni tegevsekretäri poolt taotluse edastamisest kõikidele protokolliosalistele toetab seda vähemalt üks kolmandik kõnealustest osalistest.
2. Protokolliosaliste korrapärase aruannete põhjal hoiab osaliste kohtumine käesoleva protokollu rakendamist ja arendamist pideva vaatluse all ning seda eesmärki silmas pidades:
 - (a) vaatab läbi saasteainete heite- ja ülekanderegistrite arendamise ning soodustab nende järkjärgulist tugevdamist ja lähendamist;
 - (b) koostab suunised, et hõlbustada protokolliosaliste aruandmist osaliste kohtumisele, pidades silmas vajadust vältida tööde dubleerimist;
 - (c) koostab töökava;
 - (d) kaalub meetmeid tugevdamaks rahvusvahelist koostööd vastavalt artiklile 16 ja võtab need vajaduse korral vastu;
 - (e) asutab vajalikuks peetavad abistavad asutused;
 - (f) otsustab ja võtab vajaduse korral vastavalt artiklile 20 vastu käesoleva protokollu ja selle lisade muutmissettepanekud, mis on vajalikud käesoleva protokollu kohaldamiseks;
 - (g) esimesel istungil otsustab ja võtab konsensuse alusel vastu oma ja abistavate asutuste istungite protseduurireeglid, võttes arvesse kõiki konventsiooniosaliste kohtumisel vastuvõetud protseduurireegleid;
 - (h) kaalub konsensuse alusel finantskorralduste tegemist ja tehnilise abi mehhanismide loomist, et hõlbustada käesoleva protokollu rakendamist;
 - (i) kasutab käesoleva protokollu eesmärkide saavutamiseks vajaduse korral teiste asjakohaste rahvusvaheliste asutuste teenuseid; ning
 - (j) kaalub ja võtab endale lisameetmeid, mis võivad olla vajalikud käesoleva protokollu eesmärkide saavutamiseks, näiteks nagu protokollu rakendamist soodustavate suuniste ja soovitude vastuvõtmine.
3. Protokolliosaliste kohtumine hõlbustab info vahetamist seoses kogemustegas, mis on saadud aruandmisel saasteainete ülekannete kohta, kasutades saasteaine- ja

jäätmepõhist lähenemisviisi, ning vaatab need kogemused läbi, et uurida võimalust nende kahe lähenemisviisi lähendamiseks, võttes arvesse üldsuse huvi info vastu vastavalt artiklile 1 ning saasteainete heite ja ülekande siseriiklike registrite üldist tõhusust.

4. ÜROI, tema spetsialiseeritud asutustel ja Rahvusvahelisel Aatomienergiaagentuuril, samuti igal riigil või piirkonna majanduskoostöö organisatsioonil, kellel vastavalt artiklile 24 on õigus sellele protokollile alla kirjutada, kuid kes ei ole käesoleva protokolliga osaline, ning igal valitsustevahelisel organisatsioonil, kellel on kogemusi käesoleva protokolliga seotud valdkonnas, on õigus osaleda osaliste kohtumise istungil vaatljana. Nende istungile lubamine ja osalemine sätestatakse protseduurireeglites, mille võtab vastu osaliste kohtumine.
5. Igal valitsusvälisel organisatsioonil, kellel on kogemusi käesoleva protokolliga seotud valdkonnas ja kes on informeerinud Euroopa Majanduskomisjoni tegevsekretäri oma soovist olla esindatud osaliste kohtumise istungil, on õigus osaleda vaatljana, välja arvatud juhul, kui üks kolmandik istungil osalevatest protokolliosalistest esitavad vastuväite. Nende istungile lubamine ja osalemine sätestatakse protseduurireeglites, mille võtab vastu protokolliosaliste kohtumine.

Artikkel 18

HÄÄLEÕIGUS

1. Igal käesoleva protokolliga osalisel üks hääl, välja arvatud lõikes 2 sätestatud juhtudel.
2. Piirkonna majanduskoostöö organisatsioonid kasutavad oma pädevusse kuuluvates küsimustes õigust hääletada sellise arvu häältega, mis on võrdne nende liikmesriikide arvuga, kes on käesoleva protokolliga osalised. Sellised organisatsioonid ei kasuta oma hääleõigust, kui nende liikmesriigid kasutavad oma hääleõigust ise, ja vastupidi.

Artikkel 19

LISAD

Käesoleva protokolliga lisad moodustavad selle lahutamatu osa ja viide käesolevale protokollile on samal ajal ka viide selle lisadele, välja arvatud juhul, kui on selgesõnaliselt sätestatud teisiti.

Artikkel 20

MUUTMINE

1. Iga protokolliosaline võib teha ettepanekuid muudatuste tegemiseks käesolevas protokollis.

2. Ettepanekuid muudatuste tegemiseks käesolevasse protokolliga kaalutakse protokolliosaliste kohtumisel.
3. Iga protokolliga muudatusettepanek esitatakse kirjalikult sekretariaadile, kes teatab sellest vähemalt kuus kuud enne istungit, kus ettepanek kavatakse vastu võtta, kõikidele protokolliosalistele, teistele riikidele ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonidele, kes on nõustunud end siduma selle protokolliga, kuid kelle suhtes protokoll pole veel jõustunud, ning allakirjutanutele.
4. Protokolliosalised teevad kõik selleks, et jõuda konsensuse alusel kokkuleppele iga käesoleva protokolliga muudatusettepaneku suhtes. Kui kõik jõupingutused konsensuse saavutamiseks on tehtud, kuid kokkuleppele pole jõutud, võetakse muudatusettepanek viimase abinõuna vastu kohalolevate ja hääletusel osalevate protokolliosaliste kolme neljandiku hääletusega.
5. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab mõiste “kohalolevad ja hääletusel osalevad protokolliosalised” osalisi, kes on kohal ja hääletavad kas poolt või vastu.
6. Sekretariaat edastab käesoleva protokolliga muudatusettepanekud, mis on vastu võetud kooskõlas lõikega 4, depositaarile, kes saadab need kõikidele protokolliosalistele, teistele riikidele ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonidele, kes on nõustunud end siduma selle protokolliga, kuid kelle suhtes protokoll pole veel jõustunud, ning allakirjutanutele.
7. Muudatus, v.a lisa muudatus, jõustub selle ratifitseerinud, vastuvõtnud või heakskiitnud osaliste suhtes üheksakümne päeval pärast seda, kui depositaar on saanud ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirjad vähemalt kolmelt neljandikult osalistest, kes olid protokolliosalised selle muudatuse vastuvõtmise ajal. Seejärel jõustub muudatus kõigi teiste osaliste suhtes üheksakümne päeval pärast seda, kui see protokolliosaline on esitanud muudatuste kohta oma ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskirja.
8. Iga protokolliosaline, kes ei kiida heaks protokolliga lisa muudatust, teatab sellest depositaarile kirjalikult kaheistkümnene kuu jooksul alates sellest teatamise kuupäevast depositaari poolt. Depositaar teatab viivitamatult kõikidele osalistele sellise teate saamisest. Protokolliosaline võib igal ajal mitterõustumise teatise tagasi võtta, misjärel lisa muudatus jõustub kõnealuse osalise suhtes.
9. Kaheistkümnene kuu möödumisel depositaari poolt teatamise kuupäevast vastavalt lõikele 6 jõustub lisa muudatus nende osaliste suhtes, kes ei ole esitanud depositaarile teadet vastavalt lõikele 8, tingimusel et selleks ajaks ei ole sellist teatist esitanud üle ühe kolmandiku osalistest, kes olid osalised muudatuse vastuvõtmise ajal.
10. Kui lisa muudatus on otseselt seotud käesoleva protokolliga muudatusega, ei jõustu see enne, kui on jõustunud käesoleva protokolliga muudatus.

Artikkel 21

SEKRETARIAAT

Käesoleva protokolliga jaoks täidab Euroopa Majanduskomisjoni tegevsekretariaat järgmisi sekretariaadi ülesandeid:

- (a) protokolliosaliste istungite ettevalmistamine ja teenindamine;
- (b) protokolliosalistele aruannete ja muu info edastamine, mis on saabunud vastavalt käesoleva protokolliga sätetele;
- (c) aruandmine sekretariaadi tegevusest protokolliosaliste kohtumisele; ning
- (d) muud ülesanded, mis võidakse kindlaks määrata protokolliosaliste kohtumisel olemasolevate vahendite alusel.

Artikkel 22

NÕUETE JÄRGIMISE KONTROLLIMINE

Protokolliosaliste kohtumise esimesel istungil kehtestatakse konsensusel alusel vastasseisu ja kohtulahendeid vältivad konsultatiivse iseloomuga koostöömenetlused ja institutsiooniline kord, et hinnata ja edendada käesoleva protokolliga sätete täitmist ja käsitleda nõuete täitmatajätmise juhtumeid. Kõnealuste menetluste ja korra kehtestamisel kaalub osaliste kohtumine muu hulgas seda, kas lubada käesoleva protokolliga seotud küsimustes üldsuselt saadud info vastuvõtmist.

Artikkel 23

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

1. Kui kahe või mitme protokolliosalise vahel tekib vaidlus käesoleva protokolliga tõlgendamise või rakendamise küsimustes, püüavad nad leida lahendust läbirääkimiste teel või mõnel muul vaidluseosalistele vastuvõetaval vaidluste rahumeelse lahendamise viisil.
2. Käesoleva protokolliga allkirjutamisel, ratifitseerimisel, vastuvõtmisel, kinnitamisel või sellega ühinemisel või igal ajal pärast seda võib riik depositaarile kirjalikult teatada, et vastavalt lõikele 1 lahendamata jäänud vaidluse korral tunnistab ta üht või mõlemat alljärgnevatest vaidluse lahendamise viisidest kui kohustuslikku iga protokolliosalise suhtes, kes on võtnud endale samasuguse kohustuse:
 - (a) vaidluse esitamine rahvusvahelisele kohtule;
 - (b) vaidluse esitamine vahekohtule vastavalt IV lisas sätestatud menetlusele.

Piirkonna majanduskoostöö organisatsioon võib koostada vahekohtu osas sarnase mõjuga deklaratsiooni kooskõlas punktis b viidatud menetlustega.

3. Kui vaidluseosalised on tunnistanud mõlemat vaidluse lahendamise viisi, mis on esitatud lõikes 2, võib vaidluse esitada ainult rahvusvahelisele kohtule, välja arvatud juhul, kui osalised lepivad kokku teisiti.

Artikkel 24

ALLAKIRJUTAMINE

Käesolev protokoll on allakirjutamiseks avatud Kiievis (Ukraina) 21.–23. mail 2003. aastal viiendal ministrite konverentsil “Keskkond Euroopa jaoks” ja pärast seda ÜRO peakorteris New Yorgis kuni 31. detsembrini 2003 kõikidele ÜRO liikmesriikidele ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonidele, kes koosnevad suveräänsetest ÜRO liikmesriikidest, kellele nende liikmesriigid on üle kandnud oma pädevuse käesoleva protokolliga reguleeritud küsimustes, sealhulgas pädevuse sõlmida lepinguid nendes küsimustes.

Artikkel 25

DEPOSITAAR

Käesoleva protokollide depositaarina tegutseb ÜRO peasekretär.

Artikkel 26

RATIFITSEERIMINE, VASTUVÕTMINE, KINNITAMINE JA ÜHINEMINE

1. Käesoleva protokollide ratifitseerivad, võtavad vastu või kinnitavad sellele alla kirjutanud riigid ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonid, kellele viidatakse artiklis 24.
2. Käesolev protokoll on avatud ühinemiseks artiklis 24 viidatud riikidele ja piirkonna majanduskoostöö organisatsioonidele alates 1. jaanuarist 2004.
3. Iga piirkonna majanduskoostöö organisatsiooni suhtes, kellele viidatakse artiklis 24 ja kellest saab käesoleva protokollide osaline, ilma et ükski selle liikmesriikidest oleks protokolliosaline, kehtivad kõik käesolevast protokollist tulenevad kohustused. Kui üks või mitu sellise organisatsiooni liikmesriikidest on käesoleva protokollide liikmesriigid, teevad organisatsioon ja selle liikmesriigid otsuse oma vastutuse kohta käesolevast protokollist tulenevate kohustuste täitmisel. Sel juhul ei laiene organisatsioonile ega liikmesriikidele käesolevast protokollist tulenevad õigused üheaegselt.
4. Artiklis 24 viidatud piirkondlikud majanduskoostöö organisatsioonid teatavad ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamise- või ühinemiskirjades oma pädevuse ulatuse

käesoleva protokolliga reguleeritavates küsimustes. Samuti teavitavad kõnealused organisatsioonid depositaari oma pädevuse ulatuse olulistest muudatustest.

Artikkel 27

JÕUSTUMINE

1. Käesolev protokoll jõustub üheksakümnendal päeval pärast kuuteistkümnenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja deponeerimist.
2. Lõike 1 kohaldamisel ei peeta piirkonna majanduskoostöö organisatsiooni hoiuleantud kirja selle organisatsiooni liikmesriikide hoiuleantud dokumente täiendavaks dokumendiks.
3. Iga riigi või majanduskoostöö organisatsiooni suhtes, mis ratifitseerib, võtab vastu või kiidab heaks käesoleva protokolliga või ühineb sellega pärast kuuteistkümnenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja deponeerimist, jõustub käesolev protokoll üheksakümnendal päeval pärast kõnesoleva riigi või organisatsiooni ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja deponeerimist.

Artikkel 28

ERANDID

Käesoleva protokolliga suhtes ei või teha erandeid.

Artikkel 29

VÄLJAASTUMINE

Igal ajal pärast kolme aasta möödumist käesoleva protokolliga jõustumisest osalise suhtes, võib see protokolliosaline protokollist välja astuda, teatades sellest kirjalikult depositaarile. Väljaastumine jõustub üheksakümnendal päeval pärast seda, kui depositaar saab sellekohase kirjaliku teate.

Artikkel 30

AUTENTSED TEKSTID

Käesoleva protokolliga originaal, mille inglise-, prantsuse- ja venekeelne tekst on võrdselt autentsed, antakse hoiule Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

Kiiev (Ukraina), kahekümne esimene mai, kahe tuhande kolmas aasta.

ILISA

TEGEVUSED

Jrk. nr.	Tegevus	Võimsuse/tootlikkuse künnis (1. veerg)	Töötajate künnisarv (2. veerg)
1.	Energeetikasektor		
(a)	Mineraalõli ja gaasi rafineerimistehased	*	10 töötajat
(b)	utmisrajatised	*	
(c)	soojuselektrijaamad ja muud põletusseadmed	nimisoojusvõimsusega 50 megavatti (MW)	
(d)	koksiahjud	*	
(e)	kivisöe trummelveskid	tootmisvõimsusega 1 tonn tunnis	
(f)	Rajatised söekeemiatoodete ja tahke suitsuvaba kütuse tootmiseks	*	
2.	Metallide tootmine ja töötlemine		
(a)	Rajatised metallimaakide (sealhulgas sulfiidmaak) särdamiseks või paagutamiseks	*	10 töötajat
(b)	Rajatised malmi või terase tootmiseks (esmane või teisene sulatamine), kaasa arvatud pidevvalu	Tootmisvõimsusega 2,5 tonni tunnis	
(c)	Rajatised mustmetallide töötlemiseks: (i) kuumvaltsimisseadmed (ii) Sepistamine sepikodades (iii) pinnete pealesulatamine (mustmetallidele)	Tootmisvõimsusega 20 tonni toorterast tunnis löögienergiaga 50 kJ vasara kohta, kus kasutatav soojusvõimsus on üle 20 MW Toorterase kuluga 2 tonni tunnis	
(d)	Mustmetalli valukojad	Tootmisvõimsusega 20 tonni ööpäevas	
(e)	Rajatised: (i) värviliste toormetallide tootmiseks maagist from ore, kontsentratsioonidest või teisest toormest metallurgiliselt, keemiliselt või elektrolüütiliselt (ii) värviliste metallide, sealhulga teise toorme sulatamiseks, kaasa arvatud sulamite valmistamiseks (rafineerimise, valamise, jm eesmärgil)	* sulatamisvõimsusega 4 tonni pliidi ja kaadmiumi või 20 tonni kõiki muid metalle ööpäevas	
(f)	Rajatised metallide ja plastide elektrolüütiliseks või keemiliseks pinnatöötamiseks	kus töötlemisvannide kogumaht on võrdne 30 m ³	
3.	Mineraalitööstus		
(a)	Allmaakaevandamine ja sellega seotud toimingud	*	10 töötajat
(b)	Lahtine kaevandamine	Kus kaevandatava ala pindala on võrdne 25 ha	

(c)	Rajatised: (i) tsemendiklinkri tootmiseks pöördahjudes (ii) lubja tootmiseks pöördahjudes (iii) tsemendiklinkri või lubja tootmiseks teistes ahjudes	tootmisvõimsusega 500 tonni ööpäevas tootmisvõimsusega üle 50 tonni ööpäevas tootmisvõimsusega 50 tonni ööpäevas	
(d)	Rajatised asbesti ja asbestil põhinevate toodete valmistamiseks	*	
(e)	Rajatised klaasi, kaasa arvatud klaaskiu tootmiseks	Sulatusvõimsusega 20 tonni ööpäevas	
(f)	Rajatised mineraalainete sulatamiseks, sealhulgas mineraalkiu tootmiseks	sulatusvõimsusega 20 tonni ööpäevas	
(g)	Rajatised põletatud keraamiliste toodete valmistamiseks, eriti katusekivide, telliste, tulekindlate telliste; kahhelkivide, keraamiliste materjalide või portselani valmistamiseks	Tootmisvõimsusega 75 tonni ööpäevas, või ahjudes mahutavusega 4 m ³ ja mahtuvustihedusega 300 kg/m ³ põletusahju kohta.	
4.	Keemiatööstus		
(a)	Keemiatööstuse seadmed selliste orgaaniliste põhikemikaalide tööstuslikuks tootmiseks, nagu: (i) lihtsüsivesinikud (atsüklilised või tsüklilised, küllastatud või küllastamata, alifaatsed või aromaatsed) (ii) hapnikku sisaldavad süsivesinikud, nagu alkoholid, aldehüüdid, ketoonid, karboksüülhapped, estrid, atsetaadid, eetrid, peroksiidid, epoksüvaigud (iii) väävlit sisaldavad süsivesinikud (iv) lämmastikku sisaldavad süsivesinikud, nagu amiinid, amiidid, nitrosoühendid, nitroühendid või nitraadiühendid, nitriilid, tsüanaadid, isotsüanaadid (v) fosforit sisaldavad süsivesinikud (vi) halogeenitud süsivesinikud (vii) metallorgaanilised ühendid (viii) põhilised plastid (polümeerid, sünteetskiud ja tselluloosil põhinevad kiud) (ix) sünteetilised kummid (x) värvained ja pigmendid (xi) pindaktiivsed ained	*	10 töötajat

(b)	Keemiatööstuse seadmed selliste anorgaaniliste põhikemikaalide tootmiseks nagu: (i) gaasilised ained, nagu ammoniaak, kloor või vesinikkloriid, fluor või vesinikfluoriid, süsinikoksiidid, väävliühendid, lämmastikoksiidid, vesinik, vääveldioksiid, karbonüülkloriid (ii) happed, nagu kroomhape, fluorvesinikhape, fosforhape, lämmastikhape, soolhape, väävelhape, ooleum, väävlishape (iii) alused, nagu ammoonium hüdroksiid, kaaliumhüdroksiid, naatriumhüdroksiid (iv) soolad, nagu ammooniumkloriid, kaaliumkloraat, kaaliumkarbonaat, naatriumkarbonaat, booraks, hõbenitrat (v) mittemetallid, metalloksiidid või muud sellised anorgaanilised ühendid nagu kaltsiumkarbiid, räni, ränikarbiid	*	
(c)	Keemiatööstuse seadmed fosfor-, lämmastik- või kaaliväetiste (liht- ja liitväetised) tootmiseks	*	
(d)	Keemiatööstuse seadmed põhiliste taimekaitsevahendite ja biotsiidide tootmiseks	*	
(e)	Keemiatööstuse seadmed põhiliste ravimainete tootmiseks keemiliste või bioloogiliste protsesside abil		
(f)	Rajatised lõhkematerjalide ja pürotehniliste toodete tööstuslikuks tootmiseks	*	
5.	Jäätme- ja reoveekäitlus		
(a)	Rajatised ohtlike jäätmete põletamiseks, pürolüüsiks, taaskasutamiseks, keemiliseks töötlemiseks või ladestamiseks	Jõudlusega 10 tonni ööpäevas	10 töötajat
(b)	Seadmed olmejäätmete põletamiseks	Võimsusega 3 tonni tunnis	
(c)	Rajatised tavajäätmete kõrvaldamiseks	võimsusega 50 tonni ööpäevas	
(d)	prügilad (v.a püsijäätmete ladestamine)	Jõudlusega 10 tonni ööpäevas või üldmahuga 25 000 tonni	
(e)	Rajatised loomakorjuste ja loomsete jäätmete kõrvaldamiseks või taaskasutamiseks	jõudlusega 10 tonni päevas	

(f)	olmereoveepuhastid	Võimsusega 100 000 inimekvivalenti	
(g)	Iseseisvalt käitatavad tööstusreovee puhastid, mis teenindavad üht või mitut käesolevas lisas nimetatud tegevust	Võimsusega 10 000 m ³ ööpäevas	
6.	Paberi- ja puidu tootmine ja töötlemine		
(a)	Tööstusseadmed tselluloosi tootmiseks puidust või sarnastest kiudmaterjalidest	*	10 töötajat
(b)	Tööstusseadmed paberi, pappi ja teiste esmaste puidutoodete tootmiseks (nagu puitlaastplaat, kiud- ja vineerplaat)	tootmisvõimsusega 20 tonni ööpäevas	
(c)	Tööstusseadmed puidu ja puittoodete töötlemiseks kemikaalidega	Tootmisvõimsusega 50 m ³ ööpäevas	
7.	Intensiivne loomakasvatus ja vesiviljelus		
(a)	Lindude ja sigade intensiivkasvatus farmides	(i) 40 000 linnu kohta (ii) 2000 produktiivsea kohta (kehamassiga üle 30 kg) (iii) 750 emise kohta	10 employees
(b)	Intensiivne vesiviljelus	1000 tonni kalu ja koorikloomi aastas	
8.	Loomsest ja taimsest toormest tooted toiduainete ja jookide tootmisel		
(a)	Tapamajad	Tootmisvõimsusega 50 tonni rümpasid ööpäevas	10 töötajat
(b)	Toiduainete, piimatoodete ja jookide töötlemine ja tootmine (i) loomsest toormest (v.a piim) (ii) taimsest toormest	tootlikkusega 75 tonni valmistoodangut ööpäevas tootlikkusega 300 tonni ööpäevas (kvartali keskmine tootlikkus)	
(c)	Piima tootmine ja töötlemine	Kus piima võetakse vastu 200 tonni päevas (aasta keskmine)	
9.	Muu tegevus		
(a)	Seadmed kiu või tekstiili eeltöötlemiseks või värvimiseks (pesemiseks, pleegitamiseks, merseerimiseks)	Töötlemisvõimsusega 10 tonni ööpäevas	10 töötajat

(b)	Nahaparkimisseadmed	Töötlemisvõimsusega 12 tonni lõpptoodet ööpäevas	
(c)	Rajatised ainete, esemete või toodete pinna töötlemiseks, kasutades orgaanilisi lahusteid, eriti viimistlemiseks, trükkimiseks, katmiseks, rasva ärastamiseks, veekindluse tagamiseks, kruntimiseks, värvimiseks, puhastamiseks või impregneerimiseks	Lahustite kuluga 150 kg tunnis või 200 tonni aastas	
(d)	Seadmed grafiidi (tempersöe) või elektrografiidi tootmiseks põletamise või grafitiseerimise teel	*	
(e)	Rajatised laevaehituseks, laevade värvimiseks või nendelt värvi eemaldamiseks	Tootmisvõimsusega 100 m pikkuste laevade jaoks	

Selgitavad märkused:

1. veerg sisaldab võimsuse/tootlikkuse künnisväärtusi, millele viidatakse artikli 7 lõike 1 punktis a.

Tärniga (*) tähistatakse olukorda, kus võimsuse/tootlikkuse künnisväärtusi ei kohaldata (kõik rajatised peavad esitama aruanded).

2. veerg sisaldab töötajate künnisarvu, millele viidatakse artikli 7 lõike 1 punktis b.

“10 töötajat” tähendab 10 täiskohaga töötaja ekvivalenti.

II LISA

SAASTEAINED

Jrk. nr	CASI number	Saasteaine	Heidete künnisarvud (1. veerg)			Saasteainete objektivälise ülekannete künnisarvud (2. veerg) kg/aastas	Tootmise, töötlemise või kasutamise künnisarvud (3. veerg) kg/aastas
			Õhku (1a allveerg) kg/aastas	Vette (1b allveerg) kg/aastas	Maale (1c allveerg) kg/aastas		
1	74-82-8	Metaan (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	Süsinikmonoksiid (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	Süsinikdioksiid (CO ₂)	100 miljonit	-	-	-	*
4		Fluorosüsivesinikud (HFC-d)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	Dilämmastik(mono)oksiid (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Ammoniaak (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		Mittelenduvad orgaanilised ühendid (NMVOC)	100 000	-	-	-	*
8		lämmastikoksiidid (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		perfluorosüsiniidid (PFC-d)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	väävelheksafluoriid (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Vääveloksiidid (SO _x /SO ₂)	150 000	-	-	-	*
12		Üldlämmastik	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Üldfosfor	-	5000	5000	10 000	10 000
14		Fluoroklorosüsivesinikud (HCFC-d)	1	-	-	100	10 000
15		Fluoroklorosüsivesinikud (CFC-d)	1	-	-	100	10 000
16		Haloonid	1	-	-	100	10 000

17	7440-38-2	Arseen ja selle ühendid (As-ina)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Kaadmium ja selle ühendid (Cd-na)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Kroom ja selle ühendid (Cr-ina)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Vask ja selle ühendid (Cu-na)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Elavhõbe ja selle ühendid (Hg-na)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nikkel a selle ühendid (Ni-na)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Plii ja selle ühendid (Pb-na)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Tsink ja selle ühendid (Zn-na)	200	100	100	1000	10 000
25	15972-60-8	Alakloor (2-kloro-2',6'-dietüül-N(metoksümetüül)atsetaniliid)	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldriin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atratsiin	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Klordaan	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Kloordekoon	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Kloorfenvinfos (C ₁₂ H ₁₄ Cl ₁₃ O ₄ P)	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Kloroalkaanid, C10-C13	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Kloorpürifos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-dikloroetaan (EDC)	1000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Diklorometaan (DCM)	1000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Dieldriin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuroon -	-	1	1	5	10 000

38	115-29-7	Endosulfaan	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endriin	1	1	1	1	1
40		Halogeenitud orgaanilised ühendid (AOX-ina)	-	1000	1000	1000	10 000
41	76-44-8	Heptakloor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	heksaklorobenseen (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	heksaklorobutadieen (HCBD)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-heksaklorotsükloheksaan (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindaan	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mireks C ₁₀ Cl ₁₂	1	1	1	1	1
47		PCDD +PCDF (dioksiinid + furaanid) (Teq-ina)	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001
48	608-93-5	Pentaklorobenseen	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentaklorofenool (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Polüklooritud bifenüülid (PCBd)	0,1	0,1	0,1	1	50
51	122-34-9	Simasiin	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetrakloroetüleen (PER)	2000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetraklorometaan (TCM)	100	-	-	1000	10 000
54	12002-48-1	Triklorobenseenid (TCBd)	10	-	-	1000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trikloroetaan	100	-	-	1000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrakloroetaan	50	-	-	1000	10 000
57	79-01-6	Trikloroetüleen	2 000	-	-	1000	10 000
58	67-66-3	Triklorometaan	500	-	-	1000	10 000
59	8001-35-2	Toksafeen	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Vinüülkloriid	1000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Antratseen	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benseen	1000	200	200	2000	10 000

				(BTEX-ina) a/	(BTEX-ina) a/	(BTEX-ina) a/	
63		Broomitud difenüleetrid (PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonülfenool etoksülaadid (NP/NPEd) ja nendega seotud ained	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Etüülbenseen	-	200 (BTEX-ina)a/	200 (BTEX-ina)a/	2 000 (BTEX-ina)a/	10 000
66	75-21-8	Etüleenoksiid	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Isoprotoeroon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naftaleen	100	10	10	100	10 000
69		Tinaorgaanilised ühendid (Sn _{üld})	-	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di-(2-etüül heksüül) ftalaat (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Fenoolid (C _{üld})	-	20	20	200	10 000
72		Polütsükliised aromaatsed süsivesinikud (PAHd)b/	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Tolueen	-	200 (BTEX-ina)a/	200 (BTEX-ina)a/	2 000 (BTEX-ina)a/	10 000
74		Tributüültina ja ühendid	-	1	1	5	10 000
75		Trifenüültina ja ühendid	-	1	1	5	10 000
76		Orgaaniline üldsüsinik (TOC) (kas C _{üld} või COD/3)	-	50000	-	-	**
77	1582-09-8	Trifluraliin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Ksüleenid	-	200 (BTEX-ina)a/	200 (BTEX-ina)a/	2 000 (BTEX-ina)a/	10 000

79		Kloriidid (Cl _{üld})	-	2 miljonit	2 miljonit	2 miljonit	10 000c/
80		Kloor ja anorgaanilised ühendid (HCl-ina)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	Asbest	1	1	1	10	10 000
82		Tsüaniidid (CN _{üld})	-	50	50	500	10 000
83		Fluoriidid (F _{üld})	-	2 000	2 000	10 000	10 000c/
84		Fluor ja anorgaanilised ühendid (HF-ina)	5000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Vesiniktsüaniid (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Tahked osakesed (PM10)	50 000	-	-	-	*

Selgitavad märkused:

Saasteaine CASi number tähendab keemiaalase referaatteeninduse (Chemical Abstracts Service) täpset registrinumbrit.

1. veerg sisaldab künnisarve, millele viidatakse artikli 7 lõike 1 punkti a alapunktides i ja iv. Kui allveerus (õhk, vesi või maa) toodud künnisarvu on ületatud, nõutakse protokolliosalistelt, kes on end sidunud aruandluse süsteemiga vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile a, aruande esitamist, sõltuvalt kõnealusest rajatisest, heidete või saasteainete kohta reovees, mis on suunatud reovee puhastamisele või ülekannete kohta allveerus viidatud keskkonnaelementidesse.

2. veerg sisaldab künnisarve, millele viidatakse artikli 7 lõike 1 punkti a alapunktis ii. Kui selles veerus toodud künnisarve ületatakse mingi kindla saasteaine osas, nõutakse protokolliosalistelt, kes on end sidunud aruandluse süsteemiga vastavalt artikli 7 lõike 1 punkti a alapunktile ii, aruande esitamist selle saasteaine ülekandmise kohta väljapoole kõnesoleva rajatise territooriumi.

3. veerg sisaldab künnisarve, millele viidatakse artikli 7 lõike 1 punktis b. Kui selles veerus toodud künnisarve ületatakse mingi kindla saasteaine osas, nõutakse protokolliosalistelt, kes on end sidunud aruandluse süsteemiga vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile b, aruannet selle saasteaine heidete ja ülekande kohta väljaspoole kõnealuse rajatise territooriumi.

Sidekriips (-) näitab, et kõnealuse parameetri kohta ei ole vaja aru anda.

Tärn (*) näitab, et selle saasteaine osas tuleks tootmise, töötlemise või kasutamise künnisarvu asemel kasutada pigem 1a allveerus märgitud heite künnisarvu.

Kahekordne tärn (***) näitab, et selled saasteaine osas tuleks tootmise, töötlemise või kasutamise künnisarvu asemel kasutada pigem 1b allveerus märgitud heite künnisarvu.

Joonealused märkused:

a/ Üksikute saasteainete kohta antakse aru BTEX-i künnisarvu (benseeni, tolueni, etüülbenseeni ja ksüleenini summaarne parameeter) ületamise korral.

b/ Polütsükklilisi aromaatsid süsivesinikke (PAHd) tuleb mõõta bens(a)püreeni (50-32-8),

benso(b)fluoranteeni (205-99-2), benso(k)fluoranteeni (207-08-9), indeno (1,2,3-cd)püreenina (193-39-5) (võetud piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokollist püsivate orgaaniliste saasteainete kohta).

c/ anorgaanilised ühendid.

III LISA

A OSA

KÕRVALDAMISTOIMINGUD ('D'):

- maapealne või maa-alune ladestamine (näit prügilasse);
- pinnastöötlus (näit vedelate või püdelate jäätmete biolagundamine pinnases);
- maasse pumpamine (näit vedelate heitmete pumpamine puuraukudesse, mahajäetud soolakaevandustesse või looduslikesse tühemikesse);
- ladustamine pinnareservuaaridesse (näit vedelate või püdelate jäätmete paigutamine karjääridesse, tiikidesse või biotiikidesse);
- spetsiaalselt ehitatud prügilatesse (näit paigutamine eraldatud, vooderdatud kärgedesse, mis on kaetud ning isoleeritud üksteisest ja ka ümbritsevast keskkonnast);
- heited veekogusse, v. a merre/ookeani;
- heited merre/ookeani, sealhulgas sisestamine merepõhja;
- bioloogiline käitlemine, mida ei ole käesolevas lisas mujal määratletud ja mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse käesolevas osas määratletud toimingute abil;
- füüsikaline-keemiline töötlemine, mida käesolevas lisas ei ole mujal määratletud ja mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse käesolevas osas määratletud toimingute abil (näit aurustamine, kuivatamine, kaltsineerimine, neutraliseerimine, sadestamine);
- põletamine maal;
- põletamine merel;
- püsiladustamine (näit konteinerite paigutamine kaevandusse);
- jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine enne käesolevas osas määratletud toimingute alustamist;
- ümberpakkimine enne käesolevas osas määratletud toimingute alustamist;
- vaheladustamine käesolevas lisas määratletud piiritletud toimingu ajal.

B OSA

TAASKASUTAMISTOIMINGUD ('R'):

- kasutamine kütusena (v.a otsene põletamine) või muu energiaallikana;
- lahusti taasväärtustamine/regenereerimine;
- lahustitena mittekasutatavate orgaaniliste ainete ringlussevõtt/taasväärtustamine;
- metallide ja metalliühendite ringlussevõtt/taasväärtustamine;
- muude anorgaaniliste materjalide ringlussevõtt/taasväärtustamine;
- hapete ja aluste regenereerimine;
- reostustõrjeks kasutatud komponentide taaskasutamine;
- katalüsaatorikomponentide taaskasutamine;
- kasutatud naftasaaduste taasrafineerimine või korduskasutamine mõnel muul viisil;
- pinnastöötlus põllumajandusliku kasutamise eesmärgil või keskkonnaseisundi parandamiseks;
- jääkmaterjalide kasutamine, mis on saadud käesolevas osas eespool määratletud taaskasutamistoimingute tulemusena;
- jäätmete vahetamine käesolevas osas eespool määratletud taaskasutamistoiminguteks;
- materjali kogumine, mida on kavas kasutada käesolevas osas määratletud toiminguteks.

IV LISA

VAHEKOHUS

1. Kui vaidlus antakse käesoleva protokollis artikli 23 lõike 2 kohaselt lahendamiseks vahekohtusse, teatab vaidluseosaline või teatavad vaidluseosalised teisele vaidluseosalisele või teistele vaidluseosalistele diplomaatilisel teel ja sekretariaadile vaidluse sisu, viidates esmajoonel protokollis nendele artiklitele, mille tõlgendamise või kohaldamise üle vaieldakse. Sekretariaat edastab saadud info kõigile protokolliosalistele.
2. Vahekohus koosneb kolmest liikmest. Vaidluses hagejaks olev osaline või olevad osalised ning vaidluse vastasosaline või -osalised määravad mõlemad vahekohtuniku ning need kaks nimetatud vahekohtunikku määravad vastastikusel kokkuleppel kolmanda, kes on vahekohtu esimees. Viimati nimetatud vahekohtunik ei või olla vaidluseosalise riigi kodanik, tema alaline elukoht ei või olla vaidluses osaleva riigi territooriumil, ta ei tohi töötada vaidluseosalise heaks, ega või olla osalenud nimetatud vaidluse lahendamises muus ametis olles.
3. Kui vahekohtu esimeest ei ole määratud teise vahekohtuniku määramisest alates kahe kuu jooksul, määrab esimehe Euroopa Majanduskomisjoni tegevsekretär ükskõik kumma vaidluseosalise taotluse põhjal järgmise kahe kuu jooksul.
4. Kui üks vaidluseosaline ei määra kohtunikku lõikes 1 viidatud teatamisest alates kahe kuu jooksul, võib teine vaidluseosaline teatada sellest Euroopa Majanduskomisjoni tegevsekretärile, kes määrab vahekohtu esimehe järgmise kahe kuu jooksul. Pärast määramist palub vahekohtu esimees vaidluseosalisel, kes ei ole vahekohtunikku määranud, määrata see kahe kuu jooksul. Kui ta ei ole seda nimetatud aja jooksul teinud, teavitab esimees sellest Euroopa Majanduskomisjoni tegevsekretäri, kes määrab vahekohtuniku järgmise kahe kuu jooksul.
5. Vahekohus teeb oma otsuse kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja käesoleva protokollis sätetega.
6. Käesoleva lisa sätete kohaselt moodustatud mis tahes vahekohus koostab oma menetluskorra.
7. Vahekohtu otsused menetluse korra ja sisu kohta võetakse vastu liikmete häälteenamusega.
8. Faktide selgitamiseks võib vahekohus võtta kõiki vajalikke meetmeid.
9. Vaidluseosalised lihtsustavad vahekohtu tööd ning kasutades eelkõige kõiki oma käsutuses olevaid vahendeid:
 - (a) esitavad talle kõik asjakohased dokumendid, vahendid ja info;
 - (b) võimaldavad tal vajaduse korral kutsuda tunistajaid või eksperte ja saada neilt tunnistusi.

10. Vaidluseosalised ja vahekohtunikud kaitsevad usaldusalustelt kohtumenetluse käigus saadud mis tahes info konfidentsiaalsust.
11. Vahekohus võib ühe vaidluseosalise taotlusel soovitada ajutiste kaitsemeetmete võtmist.
12. Kui üks vaidluseosaline ei ilmu vahekohtusse või ei suuda end kohtuasjas kaitsta, võib teine vaidluseosaline taotleda vahekohtult menetluse jätkamist ja lõppotsuse tegemist. Ühe vaidluseosalise puudumine istungilt või vaidluseosalise ebaõnnestumine enda kaitsmisel ei takista menetlust. Vahekohus peab enne lõppotsuse tegemist veenduma, et hagi on nii faktiliselt kui juriidiliselt põhjendatud.
13. Vahekohus võib ära kuulata otseselt vaidlusalusest asjast tekkiva vastunõude ja teha selle kohta otsuse.
14. Vaidluseosalised tasuvad vahekohtu liikmete töötasu ja muud kulud võrdselt, kui kohus vaidluse asjaoludest tingituna ei otsusta teisiti. Vahekohus peab oma kulude arvestust ja koostab pooltele nende kohta lõpparuande.
15. Protokolliosaline, kellel on vaidlusaluses asjas õiguslikke huvisid, mida asjas tehtud otsus võib mõjutada, võib menetlusse sekkuda vahekohtu nõusolekul.
16. Vahekohus teeb otsuse viie kuu jooksul alates kohtu moodustamise päevast, kui ei peeta vajalikuks pikendada tähtaega kuni viie kuu võrra.
17. Vahekohtu otsusele lisatakse selle põhjendus. Otsus on lõplik ja vaidluseosalistele täitmiseks kohustuslik. Vahekohus saadab otsuse vaidluspooltele ja sekretariaadile. Sekretariaat edastab saadud info kõigile protokolliosalistele.
18. Vaidluseosaliste vahel tekkinud otsuse tõlgendamise või täitmise vaidluse võib kumbki osaline esitada lahendamiseks asjas otsuse teinud vahekohtule või kui see on toimimise lõpetanud, siis teisele vahekohtule, mis on selleks otstarbeks moodustatud samal viisil kui esimene.

B LISA

Euroopa Ühenduse deklaratsioon kooskõlas ÜRO-EMK saasteainete heite- ja ülekanderegistrite protokolliga artikli 26 lõikega 4

Euroopa Ühendus deklareerib, et vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingule, eriti selle artikli 175 lõikele 1, on ta pädev sõlmima rahvusvahelisi lepinguid ning rakendama nendest tulenevaid kohustusi, mis aitavad kaasa järgmiste eesmärkide saavutamisele:

- keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine,
- inimese tervise kaitse,
- loodusressursside kaalutletud ja mõistlik kasutamine,
- meetmete edendamine rahvusvahelisel tasandil, et tegeleda piirkondlike või ülemaailmsete keskkonnaprobleemidega.

Saasteainete heite- ja ülekanderegister on sobiv vahend keskkonnakaitsemeetmete tõhustamiseks, avalikkusele juurdepääsu võimaldamiseks saasteainete heitekoguste alasele teabele. Pädevad ametiasutused saavad seda kasutada arengusuundade jälgimiseks, saasteainete vähendamise edusammude demonstreerimiseks, täitmise järelvalve toetamisel ja edusammude hindamisel, aidates sellega kaasa eespool nimetatud eesmärkide saavutamisele.

Lisaks deklareerib Euroopa Ühendus, et on juba vastu võtnud õigusaktid, mis on tema liikmetele siduvad ning hõlmavad käesoleva protokolliga reguleeritud küsimusi.

Ühenduse pädevus on oma loomult pidevalt arenev.